

จุลสาร

สวนพุกกษศาสตร์โรงเรียน

มีนาคม - เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๐

ประมวลพระราชประวัติ ฯ

ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

พระราชทัศนคติในด้านต่าง ๆ

ต่อจากฉบับที่แล้ว

ก) วิชาความรู้กับการสร้างความคิด

“สมบัติใด ๆ ย่อมไม่ประเสริฐเท่าการกระทำคุณงามความดี เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น และเพื่อหาวิชาความรู้ เพราะวิชาความรู้ทำให้เราสามารถทำงานช่วยคนหมู่มาก และช่วยบ้านเมืองได้”

ข) การรู้จักประนีประนอมอย่างพอควร

“สิ่งใดที่เป็นประโยชน์คงทน และเป็นผลงานของผู้กระทำเอง ใช้ทรัพยากรน้อย สิ่งนั้นเป็นสิ่งควรจะใช้ต่อไป ไม่ต้องฟุ่มเฟือยหรือทันสมัย เพราะการตามสมัยทำให้ต้องเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ”

ค) ศาสนากับการปกครองระบอบประชาธิปไตย

“พระพุทธศาสนาสอนให้มีขันติธรรม สอนให้คนรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และนำมาคิดพิจารณาแล้วก็จะสามารถนำความคิดนั้นมาปฏิบัติเพื่อสร้างสรรค์ให้เกิด

ประโยชน์ต่อสังคมตามวิถีทางแบบประชาธิปไตย ถ้าปราศจากขันติธรรมแล้วก็จะก่อให้เกิดการขัดแย้ง และทะเลาะวิวาทกัน พระพุทธศาสนากล่าวถึงโลกียธรรม ซึ่งได้กำหนดถึงหน้าที่ของคนในสังคมไว้ เช่น หน้าที่ของพ่อแม่ ลูก ฯลฯ ซึ่งถ้าปฏิบัติตามนั้นก็จะก่อให้เกิดผลดีต่อสังคม”

ง) วัฒนธรรมไทยกับหลักสูตรการเรียน

“การสอนดนตรีกับวัฒนธรรมไทย ควรเป็นเพลง

ไทยเดิมในหลักสูตรตั้งแต่ชั้นเล็ก ๆ การนำเอาเพลงไทยเดิมมาใช้ จะดีกว่าการนำเพลงต่างชาติมาดัดแปลง เพราะเพลงไทยเดิมนั้น นอกจากจะส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการแต่งโคลงกลอน ยังจะช่วยให้เด็กนักเรียนได้รู้จักวรรณคดีที่ตัดตอนมาเป็นเนื้อเพลงไทยอีกด้วย โดยไม่ต้องลำบากท่องบท ให้จดจำ

ทั้งยังให้ข้อคิดในการดำเนินชีวิตจากคติ และสุภาษิตที่แทรกอยู่ในเนื้อเพลงอีกต่างหาก”

อ่านต่อหน้า 2

จ) ห้องสมุดกับการเรียนรู้ของเยาวชน

“ข้าพเจ้าอยากให้เราในห้องสมุดที่ดี มีหนังสือครบทุกประเภทสำหรับประชาชน และที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งคือ หนังสือสำหรับเด็ก วัยเด็กนั้นเป็นวัยเรียนรู้ เด็ก ๆ ส่วนใหญ่สนใจที่จะทราบเรื่องราวต่าง ๆ ที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่แล้ว ถ้าเรามีหนังสือที่มีคุณค่า ทั้งเนื้อหาและรูปภาพให้เขาอ่าน เด็ก ๆ จะได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ ที่รอบรู้ มีธรรมประจำใจ มีความรักบ้านเมือง และมีความต้องการปรารถนาจะทำแต่ประโยชน์ที่พึงควร”

ฉ) การมีโอกาสตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ

“การตามเสด็จนั้น ช่วยให้เห็นเอกลักษณ์ของคนไทยว่าเราเป็นคนรักพวกรักพ้อง มีเมตตากรุณา โอบอ้อมอารี มี ‘น้ำใจ’ คิดช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สิ่งเหล่านี้เองจะหาที่แห่งใดมิได้อีกแล้ว นอกจากในแผ่นดินไทยเราเอง”

พระราชดำรินี้แสดงให้เห็นอย่างแจ่มชัดว่า ทรงรักและภาคภูมิใจในความเป็นไทยอย่างยิ่ง

บทสรุป :-

ต่อจากหน้า 1

จากพระราชประวัติสมัยทรงพระเยาว์ ตั้งแต่แรกเข้าอนุบาลจนจบมัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียนจิตรลดา ได้ทำให้ทรงเห็นทั้งพระอัจฉริยภาพทางการศึกษา พระราชจริยวัตรที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ และศึกษาศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ ของไทย อันได้แก่ วรรณคดีไทย ภาษาไทย คนตรีไทย คำประพันธ์ไทย และการประพันธ์บทเพลงไทย พระบุคลิกลักษณะและอุปนิสัยอันดีงามส่วนพระองค์ ตลอดจนพระราชทัศนคติในด้านการสร้างคุณงามความดี การใฝ่หาความรู้ การยึดถือหลักธรรมแห่งพระพุทธศาสนา การสืบทอดวัฒนธรรมไทยสู่กุลบุตรกุลธิดาไทย การจรรโลงคุณค่าหนังสือเพื่อการศึกษาของเยาวชนอันเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ และที่จะขาดมิได้ก็คือ การเทิดทูนพระมหากษัตริราชธิราชเจ้า และเอกลักษณ์ไทยเอาไว้เพื่อความสุจริตใจ ความมั่นคงของบ้านเมือง และความภาคภูมิใจในแผ่นดินเกิด ทั้งหมดนี้ทำให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นมิ่งขวัญพระองค์สำคัญพระองค์หนึ่งของ ‘จิตรลดา’ และปวงอาณาประชาราษฎร์ทั่วไป

สมุนไพร

ขอนแก่น้ำไม้ดอกยืนต้น (Flowering Trees) ที่มีเอกลักษณ์ของตนเองอันงดงามพันธุ์หนึ่ง ในแง่ของไม้ประดับ “คางคกเดือต” *Arfeuillea arborescens* Perre. Sapindaceae เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง ลำต้นเกลี้ยง ใบรูปไข่ ปลายใบแหลม ดอกเล็ก ๆ สีเหลือง หรือม่วง กลิ่นหอมไกล ตอนออกดอกจะทิ้งใบ

คางคกเดือตเป็นไม้ที่กระจายพันธุ์อยู่ทั่วทุกภาคของเมืองไทย ไม่สู้เลือกดินมาก ชื่ออื่นที่เรียกกันคือ กรุงเทพฯ เรียก คางคกเดือต, หมากเล็กหมากน้อย ลำปางเรียก ช้างเผือก

ราชบุรีเรียก ตะไค้ ชัยนาทเรียก ตะไค้คงคา นครราชสีมาเรียก สมุยกุย

สรรพคุณทางสมุนไพร เปลือกนำมาต้มน้ำอาบแก้คัน แก้แสบร้อนผิวหนัง ใช้รับประทานเป็นยาแก้ร้อนใน กระหายน้ำ ลดไข้ ทำให้เจริญอาหาร เมื่อไม่ฝนรับประทานเป็นยาฆ่าพยาธิ

ข่าวสมาชิก

สมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนมอบหนังสืออ้างอิงข้อมูลพรรณไม้จากโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช เมื่อวันที่ 21 มกราคมที่ผ่านมา

น้อง ๆ นักพฤกษศาสตร์น้อย รุ่น 2 จากสาธิตจุฬาฯ กำลังบันทึกข้อมูลพรรณไม้ หลังจากเก็บตัวอย่างพรรณไม้มาแล้ว

ด้านหน้าสวนขวัญวรรณคดี ของโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี จ. พิษณุโลก ซึ่งปลูกพรรณไม้ในวรรณคดีไว้มากมาย

■ ติดตามผลการดำเนินงานทางจดหมาย

เมื่อเดือนธันวาคม 2539 ทางโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพันธุกรรมพืชฯ ได้จัดทำจดหมายขอรับทราบผลการดำเนินงานกิจกรรมสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนไปยัง ร.ร. สมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนทั่วประเทศ และในขณะนี้ก็มีจดหมายตอบรับกลับมาแล้วจำนวน 31 โรงเรียน ซึ่งโรงเรียนสมาชิกส่วนใหญ่จะประสบปัญหาขาดหนังสือในการค้นข้อมูลพรรณไม้ ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนเป็นไปได้ดียิ่งขึ้น ทางโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ จะจัดส่งหนังสืออ้างอิงที่จำเป็นในการค้นคว้าข้อมูลเบื้องต้น ให้แก่โรงเรียนที่มีผลการดำเนินงานก้าวหน้าพอสมควร เช่น ได้มอบให้กับ ร.ร. เขาทรายทับคล้อพิทยา และ ร.ร. พิจิตรพิทยาคม จ. พิจิตร แล้ว ส่วน ร.ร. อื่น ๆ ก็จะทำการจัดส่งทางไปรษณีย์ต่อไป

■ โครงการนักพฤกษศาสตร์น้อยรุ่น 2 ร.ร.สาธิตจุฬาฯ (ฝ่ายประถม)

เมื่อวันเสาร์ที่ 18-25 มกราคม 2540 ทางโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ(ฝ่ายประถม) ได้ร่วมกับคณาจารย์จากภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดกิจกรรมสำรวจพันธุ์ไม้ในโรงเรียนบันทึกข้อมูลและฝึกคัดตัวอย่างพันธุ์ไม้ให้แก่นักเรียนชั้น ป.5 และ ป.6 จำนวน 27 คน โดยมีนักเรียนในโครงการนักพฤกษศาสตร์น้อยรุ่น 1 มาเป็นที่เลี้ยงด้วย มีเจ้าหน้าที่ของบริษัทเทเลคอมเอเชีย และอาจารย์จากโรงเรียนในกทม. เข้าร่วมสังเกตการณ์

■ โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี จ.พิษณุโลก

เมื่อวันที่ 20 มกราคมที่ผ่านมา คณะเจ้าหน้าที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ได้ไปชมการแสดงผลงานของ ร.ร. สมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และนิทรรศการแสดงผลงานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของเขตการศึกษาที่ 7 ที่ ร.ร. เฉลิมขวัญสตรี จ. พิษณุโลก ในครั้งนี้ได้ดูความก้าวหน้าของ ร.ร. เฉลิมขวัญสตรี ร.ร. เขาทรายทับคล้อพิทยา และ ร.ร. พิจิตรพิทยาคม ซึ่งทั้งสามโรงเรียนมีผลงานก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจ

เทคโนโลยีชีวภาพของประเทศไทยในปัจจุบัน(7)

เรียนเรียงโคช ปิยวัณธุ์ ปริญาพวง

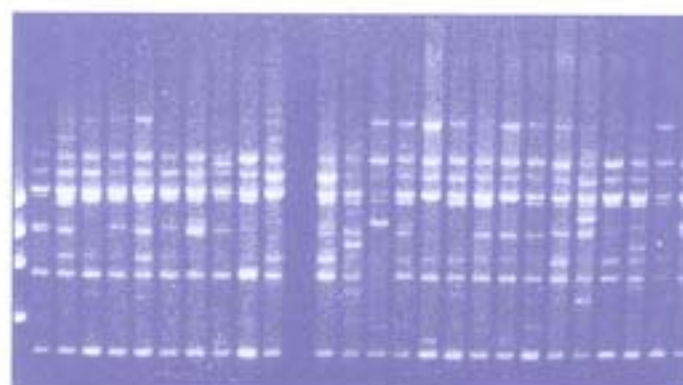
เทคโนโลยีชีวภาพกับการเปลี่ยนแปลงพันธุ (1)

น้อง ๆ อาจจะแปลกใจที่ชื่อบทความเปลี่ยนไป เนื่องจากว่าปีใหม่แล้วที่ก็อยากจะเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยมากขึ้น และเนื้อหาที่ไม่ใช่เป็นเทคโนโลยีในประเทศอย่างเดียว แต่เป็นเรื่องวิทยาการก้าวหน้าในโลกปัจจุบันนี้ เนื้อหาอาจลึกซึ้งขึ้น รู้สึกว่าอาจอ่านยากขึ้น แต่ที่ก็จะพยายามพูดเรื่องง่ายให้เป็นเรื่องยากเท่าที่ทำได้ ขอสัญญา

จากฉบับที่แล้วกล่าวถึงรหัสพันธุกรรม หรือ ดีเอ็นเอ และลายพิมพ์ดีเอ็นเอ (DNA Fingerprint) ซึ่งใช้ในการแยกชนิดพันธุ์ของสิ่งมีชีวิต หรือเอกลักษณ์ทางพันธุกรรมของสิ่งมีชีวิตนั่นเอง วิธีการหาเอกลักษณ์ทางพันธุกรรมของสิ่งมีชีวิตมีหลายชนิด ซึ่งเป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ และจัดว่าเป็นเทคโนโลยีชีวภาพอีกแบบหนึ่ง ซึ่งได้กล่าวถึงในจุลสารฉบับที่ 2 ซึ่งอยู่ในหัวข้อที่เรียกว่าพันธุวิศวกรรมนั่นเอง เทคนิคทาง DNA Fingerprint นั้น เป็นเครื่องมือหรือเป็นวิธีการของพันธุวิศวกรรมอย่างหนึ่ง เพราะเมื่อเราทราบเอกลักษณ์ของพันธุ์ และสามารถแยกได้ในระดับดีเอ็นเอแล้ว ทำให้เราสามารถคัดเลือกพันธุ์อย่างที่เราต้องการและสามารถนำมาตัดต่อให้กับสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ให้เป็นไปตามต้องการได้ ซึ่งนำไปสู่สิ่งที่เราเรียกว่า การสร้างพืชและสัตว์พันธุ์ใหม่ (Genetic Manipulation)

เดิมทีจริงแล้วมนุษย์คัดเลือกและผสมพันธุ์สัตว์หรือพืชโดยวิธีธรรมชาติจนได้ลักษณะตามที่ต้องการ และขยายพันธุ์ต่อไป แต่การผสมพันธุ์พืชและสัตว์โดยวิธีดั้งเดิมนั้น ใช้เพศผู้และเพศเมียที่มีลักษณะตามที่เราต้องการมาผสมพันธุ์กัน ซึ่งจะต้องใช้เวลานาน และผสมพันธุ์กันหลาย ๆ รุ่น และใช้กับสายพันธุ์ที่อยู่ในชนิด (species) เดียวกันเท่านั้น

แต่ด้วยเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ สามารถผสมพันธุ์ข้ามสายพันธุ์ได้ โดยนำเซลล์มารวมกัน ที่เรียกว่า

ภาพ DNA ช้าง

(Cell Fusion) ซึ่งมีการทดลองในสัตว์และประสบความสำเร็จในแพะและแกะในปี 1982 ที่เคมบริดจ์ และตั้งชื่อว่า Geep เป็นสัตว์ที่มีเขาและมีทั้งขนแกะกับขนแพะในตัวเดียวกัน โดยมีชื่อมันมาจากคำว่า Goat และ Sheep นั่นเอง และตัว Geep ก็สามารถผสมพันธุ์กันเองได้ปกติ แต่ลูกที่ออกมาจะเป็นแพะ หรือ แกะ ไม่ใช่ Geep

การหลอมเซลล์เข้าด้วยกันนั้นจะต้องลอกผนังส่วนนอกของเซลล์ (Cell membrane) โดยใช้สารเคมีที่เรียกว่า **เอนไซม์** และให้เหลือเฉพาะส่วนที่เรียกว่าโปรโตพลาสซึม (Protoplasm) เมื่อนำเซลล์ที่มีแต่ผนังส่วนในมาผสมกันก็จะหลอมรวมกันได้โดยใช้สารเคมีหรือไวรัสเข้าช่วย ผลลัพธ์ที่ได้ก็จะเป็นสิ่งมีชีวิตพันธุ์ใหม่ ส่วนพันธุวิศวกรรมนั้นเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยให้เกิดการคัดเลือกผสมพันธุ์พืชและสัตว์ใหม่ ๆ โดยการสร้างโปรแกรมใหม่ให้กับหน่วยที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดพันธุกรรม เพื่อกำหนดลักษณะของสัตว์หรือพืชที่ต้องการ จากเทคนิคนี้ ทำให้เราได้พืชที่ทนแล้งได้ผลไม่หวานขึ้น ดอกไม้สีสวยเป็นไปตามต้องการ เป็นต้น

สิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ในโลกนี้ สามารถถ่ายทอดลักษณะต่าง ๆ ไปสู่ลูกหลานได้ในรูปของรหัสในโมเลกุลที่เป็นเส้นยาวคดเคี้ยวและซับซ้อน ที่เราเรียกว่า ดีเอ็นเอ ดังที่ได้กล่าวถึงแล้วในจุลสารฉบับก่อน ๆ และในฉบับหน้าจะกล่าวถึงเจ้าตัวนี้อีก ทำใจได้ละ ก็มันอยู่กับเรา

เอกสารอ้างอิง หนังสือรู้รอบรอบโคช วัชเรศ ใต้จันทร์ 2538

เกร็ดความรู้

◆ สรรพคุณของพืชผักพื้นเมืองจำแนกตามรส

รสหวาน ชิมซาบไปตามเนื้อ ทำให้ชุ่มชื้น บำรุงกำลัง หากรับประทานมากเกินไปทำให้ลมกำเริบ ง่วงนอน เกียจคร้าน
ผักพื้นบ้านที่มีรสหวาน ยอดฟักบัว ยอดตำลึง ผักหวานป่า ผักเหลียง ผักหวานบ้าน กะหล่ำปลี ผักกาด ยอดโกลน มะเขือเครือ ผักพวย ผักปลิง ขวบ แดง แค เห็ด ย่านาง ชิง

เปิดกรุกกลางบาน

โดย รากไม้

เกี่ยวเนื่องในการเกิด 2 (ต่อจากฉบับที่ 4)

กว่าเด็กคนหนึ่งจะออกมาลืมตาดูโลกได้ ผู้ที่เป็นแม่มีสิ่งที่จะต้องปฏิบัติมากมาย เพื่อบำรุงรักษาสุขภาพของตัวเองและของลูกที่จะเกิดมา ซึ่งส่วนมากมีความเชื่อเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

จะนับระยะเวลาตั้งแต่ตั้งครรภ์จนถึงเวลาคลอด ถือกันว่าเป็นตอนที่มิถุนายนตรรายอยู่รอบข้าง ผู้มีครรภ์จะต้องเสี่ยงต่ออันตรายต่าง ๆ กว่าที่จะพ้นไป ทำให้ใจคอไม่สบาย ขวัญไม่ดี เหตุนี้จึงต้องหาอุบายป้องกันและปิดเป่าด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น นาคะกรุดพิสมร สำหรับผูกข้อมือหรือคล้องเชวียงป่าไว้ป้องกันตัว **พิสมร** เป็นแผ่นใบลานลงอักขระพระคาถา เรียกว่า ลงคุณพระ แล้วพับเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนาดเล็ก ๆ ร้อยเชือกหรือด้ายการผูกตะกรุดพิสมร คงจะเป็นเรื่องปัดผีร้าย ซึ่งอาจมากระทำกับผู้ที่มีครรภ์ถึงอันตรายได้) ใส่อยู่ตลอดจนคลอดลูก แล้วจึงเอาออกเก็บไว้ในโถขมิ้น และเครื่องออกลูก จะแปลกก็ตรงที่พิสมรนี้มีชื่อและลักษณะคล้ายเครื่องรางสำหรับผูกคอคนภัยของชาวชนที่นับถือลัทธิอิสลาม ซึ่งลงอักขระเป็นคุณพระอัลลฮ่า เรียกว่า **บิสมลลห**¹

ตามคติของชาวอินเดียที่นับถือลัทธิอิสลาม เขาถือกันว่า เวลาถึงจันทร์คราส ถ้ากินหมากพลูในเวลา นั้นลูกที่คลอดจะมีใบหูพับอย่างใบพลู อันนี้ทำให้รู้ว่าเวลาแขกกินพลูเขาใช้พับไม่ใช่จีบเหมือนของเรา¹

ในคัมภีร์ พรหมจินดา กล่าวถึงอาการแพ้ท้องไว้ว่า ‘... ถ้าอยากกินน้ำผึ้ง น้ำอ้อย น้ำตาล ท่านว่ามาแต่สวรรค์ ลงมาเกิด ถ้าอยากกินสรรพผลไม้ ท่านว่าศิริจางมาปฏิสนธิ ...’

อันนี้คงเป็นความเชื่อของคนโบราณ ซึ่งอาจจะยังหลงเหลืออยู่ในบางท้องถิ่น อาจจะมีของแปลก ๆ ที่คนแพ้ท้องชอบกิน ที่เคยได้ยินมา เช่น ข้าวสาร เป็นต้น¹

เชื่อกันว่า ถ้านำเอาดอกบัวที่บูชาพระมาต้มกินเมื่อเวลาท้องแก่ ถือว่าเป็นยาครรภ์รักษา เพื่อให้ทารกมีร่างกายแข็งแรง และป้องกันอาเจียนของมารดา ซึ่งเกิดจากอาการแพ้ท้อง บางทีเขานำเอาดอกบัวไปให้พระสงฆ์ลงคุณพระหรือเสกเป่า ถ้าจะให้ดี เขาเกสรบัวหลวงกบเทียนดำห่อผ้าเป็นลูกประคบ

ต้มกับน้ำมะพร้าวอ่อน ก็เป็นยาครรภ์รักษาได้โดยตรง น้ำมะพร้าวมีคุณสมบัติบางอย่างสำหรับบำรุงครรภ์

เมื่อครรภ์แก่ย่างเข้าเดือนที่ 7 ที่ 8 ท้องจะยื่นใช้อกหนักท้องตึงมากจึงต้องมียาทาท้อง เพื่อกันคราก ยานั้นใช้เปลือกมะตูมตากแห้ง ผ่นกับน้ำปูนใสในฝาละมี¹

ตามคติของมอญ จะต้องตัดพินสำหรับอยู่ไฟในเดือนที่ 7 และที่ 8 ที่ให้ตัดในเวลาใกล้กำหนดคลอด เพราะว่าการไม้ที่ยังสดอยู่ จะได้มีทั้งไฟและควัน (แต่ของไทยใช้พินหมาก ๆ ไม่สดไม้แห้งนัก ด้วยต้องการไม่ให้ไหม้เร็ว และให้เป็นถ่านไม่ต้องการให้เป็นควันมาก) เวลาตัดไม้ต้นแรก ต้องตัดให้ล้มราบลงกับดิน อย่าให้ไม้ล้มไปพาดค้างอยู่กับไม้อื่นหรือสิ่งใด ๆ มิฉะนั้นจะใช้เป็นพินอยู่ไฟไม่ได้ เพราะเชื่อว่ามันไปค้างอยู่จะลามปามมาถึงการคลอดลูกด้วย¹

กองพินที่ตั้งสุ่มไว้ ต้องเอาหนามพุทราสะ (มอญใช้หนามไม้) ว่าเป็นเครื่องกันผี เวลาตัดให้ว่าคาถา ดังนี้ ‘ นโม พุทธศุสส เมื่อถึงคำว่า ศัส ให้เอามือตัดทันที (คาถาบทนี้ต้องการเคล็ด เขาเสียงของคำที่คล้ายคลึงกัน นโม = หนาม พุทธศัสสะ = พุทรา) แต่หนามพุทราหาง่าย มีขึ้นอยู่ตามป่าและในที่ทั่วไป เลยเหมาเอาว่ามีชื่อเป็นมงคลนาม¹

ถึงเวลาเจ็บท้องได้กำหนดจะคลอดลูก คนในบ้านต้องรีบไปล้มพินที่กองไว้ให้ทะลายลง แล้วชักเอาพิน นั้นมา 2-3 ต้น ไปติดไฟต้มน้ำเตรียมไว้ใช้ในเวลาคคลอด แล้วใช้พินต้นที่ติดไฟแล้วนั้น เป็นเชื้ออยู่ไฟต่อไป²

ใช้เจ้าดอกกลัด

บานทั้งซอรร

เก็บได้พานวางเป็นกลุ่ม

บูชาผู้มีคุณต้น

เรียกประติศรัศคอกจร

เหมือนนางนอนเจ้าของตน

งามตั้งทุมนิรมล

ด้วยใจรักและภักดี³

(อ่านต่อฉบับหน้า)

อ้างอิง : 1. เสถียรโกเศศ. 2532. ประเพณีเกี่ยวกับชีวิตการเกิด. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

2. อุนนุมากราชอน. พระยา. 2532. หมวดชนบดธรรมเนียม ประเพณี เล่ม 4 เรื่องประเพณีเกี่ยวกับชีวิต เกิด-ตาย กรุงเทพฯ: ครุสภาลาดพร้าว.

3. คณะกรรมการฝ่ายเอกสารและวิชาการ เรื่องการเกิด. 2534. ข้อมูลและบรรณิทัศน์ เกี่ยวกับการเกิด เรื่อง จากสายใจสู่สายแปล. กรุงเทพฯ. อมรินทร์ พรินตติ้ง กรุ๊ป.

เกมมาเล่า

พรรณไม้ถิ่น

กาหลง *Bauhinia acuminata* L.

วงศ์ Caesalpiniaceae
ชื่ออื่น ๆ เลี้ยวน้อย (เชียงใหม่) ส้มเลี้ยว (ภาคกลาง)
ชื่อสามัญ Orchid tree

กาหลงเป็นไม้พุ่ม สูง 1-3 เมตร กิ่งอ่อนมีขนทั่วไป กิ่งแก่ค่อนข้างเกลี้ยง ใบเดี่ยว เรียงสลับ รูปไข่หรือเกือบกลม กว้าง 9-13 ซม. ยาว 10-14 ซม. ปลายเว้าลงมาสู่เส้นกลางใบ ทำให้ปลายแยกทั้ง 2 ข้างแหลม โคนรูปหัวใจ ขอบเรียบ เส้นใบออกจากโคนใบ 9-10 เส้น ปลายเส้นกลางใบมีติ่งเล็กแหลม แผ่นใบด้านบนเกลี้ยง ด้านล่างมีขนเล็กละเอียด ก้านใบยาว 3-4 ซม. มีขนรูปใบเรียวแหลม ยาวประมาณ 1 ซม. ช่วงง่าม มีแท่งรยางค์เล็ก ๆ อยู่ระหว่างหูใบ ช่อดอกแบบช่อกระจุกสั้น ๆ ออกตรงข้ามกับใบที่อยู่ตอนปลายกิ่ง มี 3-10 ดอก ก้านดอกยาว 0.5-1.5 ซม. โคนก้านดอกมีใบประดับขนาดเล็ก ๆ 2-3 ใบรูปสามเหลี่ยมเรียวแหลม ดอกตูมรูปกระสวย ยาว 2.5-4 ซม. ดอกบาน เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 5-8 ซม. กลีบเลี้ยง 5 กลีบติดกันคล้ายกาบ กว้าง 1-1.8 ซม. ยาว 2.5-4 ซม. ปลายเรียวแหลมและแยกเป็นพูเส้นสั้น ๆ 5 เส้น กลีบดอก 5 กลีบสีขาว รูปรีหรือไข่กลับ มักมีขนาดไม่เท่ากัน ปลายมน โคนสอบ กว้างประมาณ 2 ซม. ยาว 4-6 ซม. เกสรเพศผู้ 10 อัน ก้านชูอับเรณูแต่ละอันยาวไม่เท่ากัน มีตั้งแต่ 1.5-2.5 ซม. อับเรณูสีเหลือง รูปขอบขนาน ยาว 3-4 มม. ก้านชูเกสรเพศเมียยาวประมาณ 1 ซม. รังไข่รูปขอบขนาน ยาว 6-8 มม. ก้านเกสรเพศเมียยาว 1-2 ซม. ยอดเกสรเพศเมียเป็นแผ่นกลม ผักแบน คล้ายรูปขอบขนาน กว้าง 1-1.5 ซม. ยาว 9-15 ซม. ปลายและโคนผักสอบแหลม ปลายผักมีติ่งแหลม ยาวประมาณ 8 มม. ขอบผักเป็นสันหนา มี 5-10 เมล็ด เมล็ดเล็ก คล้ายรูปขอบขนาน

กาหลงปลูกเป็นไม้ประดับในประเทศไทยทั่วทุกภาค ในต่างประเทศพบในศรีลังกา ภูมิภาคอินโดจีน และภูมิภาคมาเลเซีย

ดอกใช้เป็นยาแผนโบราณ แก้ปวดศีรษะ ลดความดันโลหิต แก้เลือดออกตามไรฟันและแก้เสมหะพิการ (เสถียร พงษ์บุณยรอด, 2519) ในอินโดนีเซีย ใช้รากแก้ไอ (Perry and Metzger 1980). ชาวจีนสมัยก่อนนิยมปลูกไว้เป็นต้นไม้ประจำบ้าน มีกล่าวถึงในวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

“กาหลงเหมือนพื้หลงตามกวาง กลับมาหานางพระนียงหาย
คิดพลางกำสรดระทดกาย พุ่มพ่ายชลเนตรถึงเทวี”

อ้างอิง : 1. นางจาณี บันสิทธิ์ 2538 อนุกรมวิธานพืชอักษร ก. พิมพ์ครั้งที่ 1 : กรุงเทพฯ. น. เทียนพิมพ์
2. วิจิต สุวรรณปรีชา 2530 พฤษชาในวรรณคดี. เล่ม 6. ฉบับถ่ายสำเนา

ชวนชิม

หลนปูเค็ม
เครื่องปรุง

- ปูเค็ม 8 ตัว
- มะพร้าว 300 กรัม
- หอมซอย 1/2 ถ้วย
- น้ำตาลปีบ 2 ช้อน
- น้ำมะขามเปียก 6 ช้อน
- เกลือ 1 ช้อนชา

หลนปูเค็ม

พริกชี้ฟ้า เขียว แดง เหลือง หั่นเป็นท่อนสั้น ๆ 6 เม็ด

วิธีทำ 1. ปูเค็มแกะเอากระดองออก
2. คั้นมะพร้าวให้ได้กะทิ 2 ถ้วย ตั้งไฟพอเดือด
ปรุงรสด้วยน้ำตาลปีบ น้ำมะขามเปียก ซิมรส ถ้าไม่เค็ม
เติมเกลือได้อีกเล็กน้อย จึงใส่พริกชี้ฟ้าหั่นเป็นท่อน
และหัวหอมซอย ยกลง

3. จัดใส่ถ้วย รับประทานกับผักสดชนิดต่าง ๆ

ข้อแนะนำ ควรเลือกซื้อปูเค็มตัวเล็ก ๆ กระดองไม่แข็ง
ไม่มีกลิ่นเหม็นเน่า ก่อนจะปรุงรส ควรล้างน้ำ หักเล็บปูทิ้ง
แกะกระดองออกทิ้งไป เอาไว้แต่ส่วนที่เป็นเนื้อปูกับขาปู
ก่อนจะปรุงรสควรชิมดูก่อนว่าเค็มหรือยัง โดยปกติปูเค็ม
จะมีรสเค็มมาก ใช้น้ำตาลปีบปรุงรสเพื่อให้มีกลิ่นหอม
รสชาติกลมกล่อมดับความเค็มของปูได้มาก

น้ำเต้าใจ กับ ร้อย

น้ำเต้าใจ

สติปัญญาที่มาก ทำให้เป็นคนดี ใฝ่ดี ใฝ่ดี ใฝ่ดี
 สติปัญญาที่มาก ทำให้เป็นคนดี ใฝ่ดี ใฝ่ดี ใฝ่ดี
 สติปัญญาที่มาก ทำให้เป็นคนดี ใฝ่ดี ใฝ่ดี ใฝ่ดี
 สติปัญญาที่มาก ทำให้เป็นคนดี ใฝ่ดี ใฝ่ดี ใฝ่ดี
 สติปัญญาที่มาก ทำให้เป็นคนดี ใฝ่ดี ใฝ่ดี ใฝ่ดี
 สติปัญญาที่มาก ทำให้เป็นคนดี ใฝ่ดี ใฝ่ดี ใฝ่ดี
 สติปัญญาที่มาก ทำให้เป็นคนดี ใฝ่ดี ใฝ่ดี ใฝ่ดี
 สติปัญญาที่มาก ทำให้เป็นคนดี ใฝ่ดี ใฝ่ดี ใฝ่ดี

ถ้อยแถลง

สวัสดิศึกษสมาคมฯ ทุกท่าน จากฉบับที่แล้วเราได้
 ออกตัวไว้เรื่องการปรับปรุงเนื้อหาสาระ และคอลัมน์ต่าง ๆ
 ให้เหมาะกับสมาชิกรวมถึงในฉบับนี้เราก็เริ่มทยอย
 นำเรื่องน่ารู้ต่าง ๆ มาลงให้อ่านกันได้อย่างจุใจ และก็อด
 ไม่ได้ที่จะพูดถึง มุมนี้มีรางวัล ซึ่งเป็นที่ชื่นชอบของน้อง ๆ
 สมาชิก และได้เพิ่มจำนวนผู้ตอบคำถามเข้ามาเรื่อย ๆ
 เจ้าของคอลัมน์นี้ก็ฝากขอบคุณน้อง ๆ และคุณครูทุกท่าน
 ที่เป็นแฟนคอลัมน์กันอย่างเหนียวแน่นผ่านทาง ถ้อยแถลง
 มาด้วยค่ะ

ฉบับหน้าเราก็จะได้พบกับเรื่องราวสาระน่ารู้ใหม่ ๆ
 กันต่อไป ฉบับนี้สวัสดิศิกะ

พฤษภากรรณศิลป์

หลังจากเราได้รู้จักต้นกาหลงมาแล้วจากคอลัมน์
 “พรรณไม้ไม่รู้” ประจำฉบับ มุมพฤษภากรรณศิลป์ก็ถือ
 โอกาสนำเอาบทหรือयरองของคุณเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
 ซึ่งได้กล่าวถึงลักษณะของดอกไม้ชนิดนี้ได้อย่างไพเราะกินใจ
 มาลงให้สมาชิกได้สัมผัสในอรชรรสของวรรณกรรมไทย
 อีกสักด้านหนึ่งหวังว่าคงจะเป็นที่ถูกใจสมาชิกทุกท่าน

- หรือว่ากาหลงในดวงดอก
หรือจะบอกว่ากาอำมาหลง
ถนอมแก้วกัลป์ไว้อยู่ในคง
อย่าด่วนลับดับลงด้วยลมราน
- อร์วามเหลืองเรืองรองเพียงทองโปรย
เรณูโรยกลั่นกรุ่นละมุนหวาน
ระบัดใบบิดใบยซิ่นเบิกบาน
ประคองแก้วกัลป์ก้านอยู่เกสียวกลม
- จะซ่อนดงพงพอนไม่ซ่อนได้
จะเสกสมสิ่งใดก็ไม่สม
ถึงบอบบางก็จะบานขึ้นด้านลม
แข่งระดมขาวเด่นอยู่เป็นแนว
- ยิ่งหยาดน้ำใสให้พิสุทธิ์
ยิ่งขับขาวให้ผุดให้ม่วงแล้ว
ยิ่งขับดำให้กระเด็นไม่เห็นแฉว
น้อยหรือกาหลงแก้วแล้วหนอกกา

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ : ประพันธ์
 จากหนังสือ สารคดี ฉบับที่ 142 ปีที่ 11 เดือน พฤศจิกายน 2539

ที่ปรึกษาทางวิชาการ : ส.พิเศษ ประสิทธิ์ วาานนท์, นส. จิราวุธชัย จันทรประสงค์, ส. พยากรณ์ เทียบวงศ์พิบูลย์, คณะอาจารย์จากวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และคณะอาจารย์จากวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ที่ปรึกษาฝ่ายผลิตและฝ่ายเทคนิค : คุณ อธิบายดี พิภพทองพรจน, คุณ สมศักดิ์ สัมผัสดี, คุณ เอกวุฒิ อุบลลาชนนท์, คุณ ชวีวรรณ วุฒิชัยกุล,
 คุณสุนทรภรณ์ ใจคงลิลา
 ผลิตที่ : ฝ่ายผลิตสื่อฯ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
 สวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10303

มุมนี้มีรางวัล

พื้นที่

สวัสดิศรับน้อง ๆ สมาชิก นี้ก็ผ่านปีใหม่มาได้ 2 เดือนแล้ว ไม่ทราบน้อง ๆ มีอะไรใหม่ ๆ เข้ามาในชีวิตบ้างหรือยัง ถ้ายัง (หรือมีแล้วก็มีอีกได้) พี่ก็มีเกมส์ฝึกสมองประลองปัญญามาให้น้องได้ร่วมแสดงความสามารภเพื่อชิงรางวัลและรับรางวัลพิเศษกันอีกแล้ว ก่อนจะไปถึงปัญหาเราจะมารู้จักน้องคนเก่งที่ได้รับรางวัลพิเศษจากปัญหามันที่แล้วกันก่อนดีกว่า อย่าเพิ่งแปลกใจว่าได้รางวัลพิเศษเรื่องอะไร เพราะเวลาน้อง ๆ ที่ส่งคำตอบปัญหาของ "มุมนี้มีรางวัล" ก็ได้รับรางวัลกันถ้วนหน้าเนาะ ขอเจลยนะครับ ก็น้อง ๆ ที่แสดงความสามารถหาชื่อพรรณไม้ในสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนได้มากกว่าคนอื่น ๆ กับน้องที่มีฝีมือในการวาดและระบายสีได้ถูกใจกรรมการก็เลยได้รางวัลพิเศษไปล่ะครับ มันน่าสนใจกันแล้วละซิว่าใครบ้างนะที่ได้ เรารู้จักเขาหรือเปล่า? ตามมาเลยครับ

รางวัลพิเศษ "มุมนี้มีรางวัล"

- ระดับชั้นประถม**
1. ด.ช. ชลทิตย์ ชัยวิรัช ชั้น ป. 1 โรงเรียนบ้านเขาหินซ้อน จ. ฉะเชิงเทรา
 2. ด.ญ. อรอนงค์ พงษ์ลีดา ชั้น ป. 1 โรงเรียนบ้านเขาหินซ้อน จ. ฉะเชิงเทรา
 3. ด.ญ. นันทุส อยู่ฟูย ชั้น ป. 1 โรงเรียนบ้านเขาหินซ้อน จ. ฉะเชิงเทรา
 4. ด.ญ. เกตุแก้ว ทานจำ ชั้น ป. 1 โรงเรียนบ้านเขาหินซ้อน จ. ฉะเชิงเทรา
 5. ด.ช. สุรเดช มะแซ ชั้น ป. 3 โรงเรียนบ้านหัวเขา จ. นครราชสีมา
 6. ด.ญ. นาวิรัตน์ ชันแก้ว ชั้น ป. 5 โรงเรียนบ้านดงบัง จ. หนองคาย
 7. ด.ญ. อาคม พรหมโคตร ชั้น ป. 5 โรงเรียนบ้านเมืองบาง จ. หนองคาย
 8. ด.ญ. พรทิพย์ นาพิงคะบุตร ชั้น ป. 5 โรงเรียนบ้านคอกช้าง จ. หนองคาย
 9. ด.ญ. ทิพย์สุดา กาญจนี ชั้น ป. 6 โรงเรียนบ้านเขาหินซ้อน จ. ฉะเชิงเทรา
 10. ด.ญ. พรพิมล โคตรทอง ชั้น ป. 6 โรงเรียนชุมชน บ้านโพนสา จ. หนองคาย
 11. ด.ญ. นุส สุกโศการ ชั้น ป. 6 โรงเรียนบ้านจ้าวหลาว จ. จันทบุรี
 12. ด.ญ. วนิตา ชัยขามาตย์ ชั้น ป. 6 โรงเรียนบ้านท่าทุ่งวัง โนนศรีสมบูรณ จ. สุพรรณบุรี

ระดับชั้นมัธยม

1. ด.ช. ศรัย เสริมสิน ชั้น ม. 1 โรงเรียนบ้านเขาหินซ้อน จ. ฉะเชิงเทรา

2. น.ส. ชัจจรา ตอกกุลลาบ โรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม จ. กำแพงเพชร
3. ด.ญ. วนิตา ปิยะนุช ชั้น ม. 3 โรงเรียนบ้านเมืองบาง จ. หนองคาย
4. ด.ช. ธวัช โพธิ์พรม ชั้น ม. 1 โรงเรียนบ้านคอกช้าง จ. หนองคาย
5. ด.ญ. วาสนา อินทร์ชา ชั้น ม. 1 โรงเรียนชุมชนบ้านโพนสา จ. หนองคาย

คราวนี้ก็ถึงเวลาล่ารางวัลกันแล้วนะครับ กติกาครั้งนี้มีอยู่ว่า

1. ต้องใช้วัสดุจากพืชเป็นส่วนประกอบสำคัญ
2. ต้องคิดสร้างสรรค์รูปแบบเอง (ห้ามลอกเลียนเพื่อนเด็ดขาด)
3. ใช้เทคนิคต่าง ๆ สร้างความสวยงามได้ตามสมควร

ให้น้อง ๆ นำวัสดุที่ได้จากพืชมาประกอบเป็นภาพจะเป็นภาพวิว หรือภาพอะไรก็ได้ที่น้องวาดขึ้นมา และใช้ดอกไม้แห้ง ใบไม้แห้ง เศษกิ่งไม้ ผลแห้ง หรือเปลือกไม้เหล่านี้มาติดกาวแล้วแปะลงบนภาพที่น้องวาดขึ้นแล้วจะใช้ทราย หรือเปลือกไขมาประกอบให้ดูสวยงามขึ้นก็ได้ แต่ต้องเป็นส่วนน้อยกว่าวัสดุจากพืช *เคล็ดลับความงามนำเศษวัสดุเหล่านั้นมาทำให้เป็นชิ้นเล็ก ๆ เลือกสีที่แตกต่างกัน แล้วจะได้ภาพประทับใจ* ใช้กระดาษวาดเขียนเป็นพื้น ขนาดรูป 6X8 นิ้ว เสร็จแล้วส่งมารับรางวัลได้ส่งมาภายในวันที่ 15 เมษายนนี้ละครับ สวัสดิศครับ

พี่เต๋

www.ksr.or.th